

Arartekoaren 2022R-678-22 Ebazpena, 2022ko ekainaren 23koa. Horren bidez, Artziniegako Udalari gomendatzen zaio bultza dezala Artziniegako lurzoru urbanizaezinean dagoen partzela batean hirigintza-legezketasuna berrezartzeko prozeduraren tramitazioa.

Aurrekariak

1. Pertsona bat kexatu da Arartekoaren aurrean Artziniegako Udalak ez duelako jarduketarik egin Artziniegako lurzoru urbanizaezinean X. poligonoko YYY. partzelan hirigintza-legezketasuna bultzatzeko eta berrezartzeko.
2. Erreklamazioan honako aurrekari hauek azaltzen ditu:
 - 2019ko urriaren 9an, 278/2019 Alkatetza Dekretuaren bidez, Artziniegako Udalak onartu zuen Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiaren 290/2019 Epaia gauzatzea, 2019ko ekainaren 10ekoa. Epai horrek berretsi egin zuen 2015eko uztailaren 29ko 126/2016 Alkatetza Dekretua. Horren bidez, X. industrialdeko YYY. lurzatiaren jabeari eskatu zitzaion urratutako hirigintza-legeria leheneratzeko, eta horretarako arkupedun txabola eraitsi eta kendu behar zuen, eta eremua eraikuntza egin aurretiko egoeran utzi behar zuen.
 - 2020ko urtarrilaren 8an, 2/2020 Dekretuaren bidez, Artziniegako Udalak hilabeteko epea eman zuen hirigintza-legezketasuna berrezartzeko, eta ohartarazten zion hertsatzeko isunak jarriko zizkiola, eskatutakoa betetzen ez bazuen.
 - 2020ko otsailaren 27an, 53/2020 Alkatetza Dekretuaren bidez, Artziniegako Udalak hertsatzeko lehen isuna ezarri zuen hirigintza-legezketasuna berrezartzeko agindu hori ez betetzeagatik.
 - 2020ko irailaren 28an, kexagileak informazioa eskatu zuen 53/2020 Alkatetza Dekretua osatzeko jarraitu ziren udal-jarduketan inguruan.
 - 2020ko urriaren 28an, Artziniegako Udalak jakinarazi zion lehendabiziko hertsapen-isun bat bidali zitzaiola obren sustatzaileari, eta orain Udala zain dagoela isuna betearazpen-bideko prozedura baten bidez kobratzeko. Era berean, Udalak jakinarazi dio bigarren hertsapen-isun bat jartzeko prozedura berri bat abiarazi

behar zuela, 53/2020 Alkatetza Dekretuaren errekerimendua betetzen dela bermatzeko.

–2021eko azaroaren 8an, kexagileak informazioa eskatu zuen berriz.

–2021eko abenduaren 9an, 483/2021 Alkatetza Dekretuaren bidez, Artziniegako Udalak bigarren hertsapen-isuna jarri zion obren sustatzaileari, X. industrialdeko YYY. lurzatiaren hirigintzako legeria leheneratzeko agindua ez betetzeagatik.

3. Kexagileak erakunde honetara jo du, 2019ko urriaren 9ko 278/2019 Alkatetza Dekretuak hasitako hirigintza-diziplinako jarduketetan izandako atzerapenak azaltzeko.

Bere balorazioaren arabera, beharrezkoa da Artziniegako Udalak ofizioz udal-espeditentea bultzatzea, hirigintza-legezketasuna benetan berrezartzen dela bermatzeko eta salatzaileak bere idazkiekin administrazio-espeditente horren izapidetzearen jarraipena etengabe bultzatu behar izatea saihesteko.

Horri dagokionez, bigarren isun bat ezartzeko hogeit hamar hilabete baino gehiagoko atzerapena aipatzen du, hirigintzako legerian jasotako hileroko aldizkakotasunaren aldean.

4. 2022ko apirilaren 5ean, Arartekoak Artziniegako Udalarari galdetu dio Artziniegako 8. poligonoko YYY. partzelan urratutako hirigintza-legezketasuna berrezartzeko hartutako neurriei buruz eta hertsapen-isunak ezartzeko prozedura atzeratzearen arrazoiei buruz.
5. Arartekoak Artziniegako alkatearen txosten bat jaso zuen 2022ko maiatzaren 5ean. Bertan, kexan aipatutako espeditenteari buruz jarraitutako jardueren kopia bat baino ez da jakinarazi.

Espeditente horretan jasotzen den azken administrazio-izapidea aipatutako 2021eko abenduaren 9ko 483/2021 Alkatetzaren Dekretuaren jakinarazpena da. Dekretu horren bidez, Artziniegako Udalak bigarren hertsapen-isuna ezarri zuen hirigintza-legezketasuna berrezartzeko agindua ez betetzeagatik.

Bigarren hertsapen-isun horren ondoren, ez dago beste administrazio-jardunik.

Kexa eta Artziniegako Udalak bidalitako informazioa aztertu ostean, Arartekoak egokitzen du honako informazio hau bidaltzea:

Gogoetak

1. Hirigintza-diziplinaren esparruan, udal-administrazioek eskumena dute hirigintza-antolamenduak araututako egintzak kontrolatzeko orduan esku hartzeko, hirigintza-ikuskaritzaren eta hirigintza-lizentzien bidez.

Gauzak horrela, agintari eta funtzionarioek ezin diote uko egin hirigintza-diziplinako ahalak baliatzeari, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 204.2 artikuluan ezarritakoaren arabera. Horregatik, Artziniegako Udaleko agintariak eta funtzionarioak nahitaez abiarazi eta izapidetu behar dituzte agindu zaizkien ikuskapen-, kontrol- eta zehapen-ahalak baliatzeko ezarritako prozedurak, kasuan-kasuan ezarritako epean.

2. Agerian utzi behar da hirigintza-legezatasuna babesteko, urratutako ordena berrezartzeko eta zehatzeko administrazio-ahalak erabiltzeak ezin diola uko egin.

Administrazio publikoek ahalmen horiek derrigorrez erabili beharra Espainiako Konstituzioaren 9.3. artikulutik eratorritako legezatasun printzipioaren eta arbitrariotasun-debekuaren ondorio saihestezina da. Auzitegi Gorenak epaia eman zuen 2019ko urtarrilaren 28an (494/2019 errekurtsua), eta horren arabera, administrazioak ezin ditu zehapenak ezartzeko eskumenak albo batera utzi, "pues sus competencias, también en esta materia, son irrenunciabiles y deben ser ejercidas con sujeción al principio de legalidad por el órgano que las tiene encomendadas".

Hirigintza-diziplina eta ikuskatzeko ahalmenak nahitaez lotuta daude udal-plangintza eta hirigintza-legezatasuna benetan betetzearekin. Partikularren jarduketarik ezak ez du hirigintza-legezatasuna defendatzeak dakarren funtzio publikoa kaltetu behar. Funtzio publiko horrek berekin dakar hirigintza-legezatasuna berrezartzeko neurri egokiak hartzeko betebeharra bereizi beharra alderdien artean sor litezkeen abagune-arazoetatik edo eztabaidetatik.

Era berean, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 71. artikulua ofizialtasunaren printzipioa ezartzen du administrazio-espedienteak ofizioz bultzatzeko, honako hau adieraztean:

"Prozedura, bizkortasun-printzipioa zainduz, ofizioz bultzatuko da izapide guztietan, eta bitarteko elektronikoen bidez, gardentasun- eta publikotasun-printzipioak gordez".

3. Horrela, dagokion lizentziarik ez duten hirigintza-obra edo -erabileren aurrean, udal-administrazioek ezkutuko jarduerak legezatzeko espedientea hasi eta bultzatu behar dute, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen aurreikuspenekin bat etorritik.

Ekainaren 30eko 2/2006 Legeak, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzkoak, 224. artikuluan aurreikusten du legezatu ezin diren obra eta erabileren hirigintza-antolamendua leheneratzeko prozedura. Dagokion udalak udal-ebazpen bat eman behar du, dagozkion zehapenak alde batera utzita, legez kanpoko obren erabilera behin betiko etetea eta eraistea agintzeko, lursaila bere egoera naturalera leheneratuta.

Horrela, hirigintza leheneratzeko birjarpen-aginduak ez betetzeak hertsapen-isun jakin batzuk ezartzea ekarri behar du. Udal-administrazioak ondoz ondoko hamar hertsapen-isun jarri behar ditu, hilabeteko epeetan. Era berean, egitateak desobedientzia-delikutzat jotzeko zantzurik egonez gero, udalak Fiskaltzari jakinarazi beharko dizkio egitate horiek.

Nolanahi ere, ezarritako azken hertsapen-isuna borondatez betetzeko epea igarotakoan, administrazio jarduleak subsidiarioki betearazi beharko du aldatutako errealtate fisikoa, arau-hauslearen kontura.

4. Erreklamazioan azaldutako kasuan, Artziniegako Udalak, 2019ko urriaren 9ko 278/2019 Alkatetza Dekretuaren eta 2020ko urtarrilaren 8ko 2/2020 Dekretuaren bidez, X. poligonoko YYY zenbakiko lurzatiaren jabeari urratutako hirigintza-legezkotasuna leheneratzeko eskatzea erabaki zuen, eta, horretarako, aurreikusitako epearen barruan, arkupea zuen txabola bat eraitsi eta kendu behar zuen, eta partzela gauzatu aurreko egoeran jartzea.

Azken ebazpen horretatik bi urte igarota, eta beti salatzaileak eskatuta, Artziniegako Udalak bi hertsapen-isun baino ez ditu jarri, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 224. artikuluan aurreikusitako hileko epeak kontuan hartu gabe.

Era berean, 2021eko abenduaren 9an bigarren hertsapen-isuna ezarri ondoren, bost hilabete baino gehiago igaro dira Artziniegako Udalak, ofizioz eta azkar, hirigintza-legezatasuna berrezartzeko udal-espeditatea tramitatu gabe.

Hori guztia dela eta, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak –erakunde hau sortu eta arautzekoak– 11. b) artikuluan xedatutakoarekin bat etorriz, Arartekoak gomendio hau egin nahi du:

GOMENDIOA

Arartekoak Artziniegako Udalarari gomendatzen dio, bere udal-eskumenen eta dagozkion prozedura-bermeen arabera, bultza dezala X. poligonoko YYY. partzelan hirigintza-legezatasuna berrezartzeko prozeduraren tramitazioa, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legearen 224. artikuluan aurreikusitakoarekin bat etorriz.

